

REKOMENDACIJA
DĖL ASMENS DUOMENŲ APSAUGOS TEIKIANT SĄSKAITAS UŽ
SUTEIKTAS PASLAUGAS

1. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija pastebėjo, kad įvairios įmonės sąskaitose už suteiktas komunalines ir kitas panašias paslaugas nurodo nevienodą kiekį duomenų: vienos įmonės tokiose sąskaitose nurodo tik atsiskaitomosios knygelės numerį, sumokėtus ar nesumokėtus mokesčius, asmens gyvenamąją vietą, kitos įmonės, be minėtų duomenų, nurodo ir gyventojų vardą, pavardę, net asmens kodą, o pačios sąskaitos dažnai yra pateikiamos atviru tekstu – sąskaitų lapai yra tiesiog įmetami į gyventojų pašto dėžutes.

2. Šis dokumentas yra rekomendacinio pobūdžio ir yra skirtas komunalinių ir kitų panašių paslaugų teikėjams (toliau – paslaugų teikėjai), pateikiantiems gyventojams sąskaitas už suteiktas paslaugas.

3. Pagal Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (Žin., 1996, Nr. 63-1497; 2003, Nr. 15-597) 2 straipsnio 1 dalį asmens duomenys yra bet kuri informacija, susijusi su fiziniu asmeniu – duomenų subjektu, kurio tapatybė yra žinoma arba gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyta pasinaudojant tokiais duomenimis kaip asmens kodas, vienas ar keli asmeniui būdingi fizinio, fiziologinio, psichologinio, ekonominio, kultūrinio ar socialinio pobūdžio požymiai. Pagal sąskaitas už suteiktas paslaugas, kuriose pateikiami duomenys apie asmens gyvenamąją vietą, sumokėtus ar nesumokėtus mokesčius, atsiskaitomosios knygelės numerį galima netiesiogiai nustatyti paslaugos gavėjo tapatybę, todėl šiems duomenims taikomas Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas.

4. Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 24 straipsnis nustato, kad duomenų valdytojas ir duomenų tvarkytojas privalo įgyvendinti tinkamas organizacines ir technines priemones, skirtas apsaugoti asmens duomenims nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo. Tuo atveju, jeigu duomenų valdytojas įgalioja duomenų tvarkytoją tvarkyti asmens duomenis, jis privalo parinkti tokį duomenų tvarkytoją, kuris garantuotų reikiamas technines ir organizacines duomenų apsaugos priemones ir užtikrintų, kad tokių priemonių būtų laikomasi. Paslaugų teikėjai sąskaitas už suteiktas paslaugas pateikdami atviru tekstu tam tikrais atvejais, atsižvelgiant į nurodomų asmens duomenų pobūdį, kiekį, įteikimo būdą, gali netinkamai įgyvendinti pareigą dėl tinkamų organizacinių ir techninių priemonių parinkimo ir taip sudaryti galimybę pažeisti paslaugos gavėjų teisę į privatumą.

5. Atsižvelgiant į Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punktą, kuris nustato, kad asmens duomenys turi būti tapatūs, tinkami ir tik tokios apimtys, kuri būtina jiems rinkti ir toliau tvarkyti, bei siekiant užtikrinti geresnę asmens duomenų ir žmogaus teisės į privatumą apsaugą, rekomenduojama gyventojams pateikiamose sąskaitose už suteiktas paslaugas nurodyti tik asmens gyvenamąją vietą, atsiskaitomosios knygelės numerį, mokėtojo kodą ar numerį, jei toks yra suteiktas, sumokėtus ar nesumokėtus mokesčius, išskyrus atvejus, kai įstatymai nustato kitaip.

6. Mokėtojo kodas ar numeris negali sutapti, apimti ar būti iš esmės panašus į tokius asmens duomenis kaip asmens kodas, gimimo data ir pan.

7. Sąskaitos už suteiktas paslaugas turi būti individualios, t. y. viename bendrame sąskaitos lape negali būti nurodyti kiekvienam gyventojui atskirai apskaičiuoti mokesčiai.

8. Sąskaitos už suteiktas paslaugas negali būti pateikiamos viešai, pvz., kabinamos daugiabučio namo skelbimų lentoje.

9. Sąskaitos gyventojams, kai duomenų valdytojas jas pateikia tiesiog įmesdamas į gyventojų pašto dėžutes, turėtų būti sulenkiamos ir užklijuojamos ar susegamos arba įdedamos į voką.

10. Duomenų valdytojas gali pateikti sąskaitas atviru tekstu, jeigu jos gyventojams yra įteikiamos asmeniškai. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2005 m. rugpjūčio 22 d. nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. N⁵-1237-05, pripažino, kad dokumento, kuriame yra asmens duomenų, įteikimas atviru tekstu (atvirlaiškiu), kai jis siunčiamas kaip registruotoji pašto siunta su įteikimo pranešimu, nepažeidžia Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimo.

11. Įmonėms rekomenduojama konkretų sąskaitos pateikimo būdą suderinti su paslaugos gavėjais.

Parengė
Prevencijos skyriaus
vyr. specialistė
Aridana Jurčiukonienė
2005-09-27